

viklede artikel 12, og som skulle give børn med bestemmelsesret, og det blev afvist. Det blev afvist i den fortolkning. Jeg har ikke hørt, at Venstre er kommet med andre bud på, hvordan man skulle løse de her problemer.

Det, der er nødvendigt, er jo, at man går denne her børnekonvention igennem langt mere nuanceret. Hvad er det eksempelvis for nogle rettigheder, børn skal have? Der oplever jeg at Venstre ikke deltager i denne her diskussion.

(Kort bemærkning).

#### **Birthe Rønn Hornbech (V):**

Det er Venstres påstand, at den børnekonvention er inkorporeret i dansk ret. De steder, hvor den hører hjemme, er den transformeret til dansk ret, hvis ikke den var det i forvejen.

Det må være fru Anne Baastrup, der har bevisbyrden for, at det ikke er i orden, og derfor er det, jeg henstiller, at fru Anne Baastrup fremsætter nogle konkrete forslag i Folketinget. Det nytter ikke noget at komme med et eller andet forslag om en børneombudsmand, fordi fru Anne Baastrup godt kan lide børneombudsmænd, nej, fru Anne Baastrup må argumentere for, at lige hendes politiske tanker er nødvendige for, at vi overholder konventionen. Se, så kan vi tage diskussionen centralt, og så er det ikke SF's politik, det drejer sig om, så er det: Hvad er det, der står i børnekonventionen?

Lad os få den diskussion, men kom med de konkrete artikler, hvor vi i dag er i strid med konventionen, så vi kan komme videre. Jeg synes, der er flere ordførere, der har givet udtryk for, at den diskussion vil de godt tage, men det er, som om fru Anne Baastrup alligevel ikke vil være konkret, når det kommer til stykket.

Kl. 14.40

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

### **Afstemning**

#### **Formanden:**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

#### **Formanden:**

I forståelse med både minister og ordførere behandles dagsordenens punkt 9 og 10 sammen.

Den næste sag på dagsordenen var:

#### **9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:**

##### **Forslag til folketingsbeslutning om meddeleret for offentligt ansatte.**

Af Aage Frandsen (SF) og Anne Baastrup (SF). (Fremsat 7/11 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

#### **10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:**

##### **Forslag til folketingsbeslutning om fremme af offentligt ansattes deltagelse i den offentlige debat.**

Af Aage Frandsen (SF) og Anne Baastrup (SF). (Fremsat 7/11 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

### **Forhandling**

#### **Justitsministeren (Lene Espersen):**

Jeg vil indlede med at behandle forslaget til folketingsbeslutning B 39 om meddeleret for offentligt ansatte.

I forslaget opfordres regeringen til at fremsætte lovforslag om indførelse af en meddeleret for offentligt ansatte i tilfælde af uredelighed i den offentlige forvaltning eller åbenbart misbrug af offentlige midler. Beslutningsforslaget er ifølge bemærkningerne bl.a. inspireret af den såkaldte whistleblower-lovgivning i Storbritannien, USA og Sverige.

Sådanne regler går efter det oplyste ud på at sikre ansatte en ret til anonymt at videregive oplysninger til medierne om bl.a. eventuelle ulovlige forhold på deres arbejdsplads. Benytter den ansatte sig af meddeleretten, vil vedkommende desuden skulle være sikret mod negative ansættelsesmæssige konsekvenser.

I beslutningsforslagets bemærkninger er det anført, at det vil være i samfundets interesse, at offentligt ansatte kan gøre omverdenen opmærksom på bl.a. uredelige forhold, der måtte foregå inden for den myndighed, hvor vedkom-

mende er ansat. Herudover er det anført, at indførelse af en meddeleret vil sende et stærkt signal om styrkelse af princippet om størst mulig offentlighed i forvaltningen.

Man kan naturligvis kun være enig med forslagsstillerne i, at ethvert tilfælde af uredelighed eller misbrug inden for det offentlige må bekæmpes. Jeg er også enig i, at hvis der måtte foregå ulovligheder hos den pågældende forvaltningsmyndighed, skal de ansatte i den forbindelse være berettigede til at gøre opmærksom på det.

På den baggrund vil jeg gerne indledningsvis udtrykke min anerkendelse og min sympati for de grundlæggende betragtninger, der ligger bag beslutningsforslaget. Der er tale om et forslag, der bestemt kan give anledning til nærmere overvejelser.

Samtidig mener jeg, at man skal sætte spørgsmålstegn ved, om den metode, der lægges op til i forslaget, vil være den mest velegnede. Vi skal jo ikke lave lovgivning for lovgivningens egen skyld, og spørgsmålet er, om en nærmere lovgivning om offentligt ansattes meddeleret vil indebære en reel gevinst.

I den forbindelse er det vigtigt at gøre sig klart, hvad der allerede gælder på området i dag. Som omtalt i forslagets bemærkninger er offentligt ansattes ytringsfrihed et velbeskrevet emne både i den forvaltningsretlige teori og i ombudsmandspraksis. Heraf fremgår det, at offentligt ansatte har en vidtgående ret til at videregive oplysninger, bl.a. til medierne, så længe den ansatte ikke røber fortrolige oplysninger i strid med sin tavshedspligt, og selv ved videregivelse af tavshedsbelagte, fortrolige oplysninger følger det af straffelovens § 152 e, at den offentligt ansatte ikke kan straffes, hvis videregivelsen er sket i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

Der kan selvfølgelig også opstå konkrete tilfælde, hvor den ansatte er i tvivl om sine rettigheder, det vil sige er i tvivl om, hvorvidt det i den konkrete situation vil være berettiget at videregive bestemte oplysninger til f.eks. medierne.

Jeg kan derfor have forståelse for et ønske om at overveje, om der kunne være anledning til at præcisere reglerne på dette område. Umiddelbart tvivler jeg dog på, at det vil skabe større klarhed om de ansattes rettigheder, såfremt der indføres ny lovgivning på området.

Jeg synes også, at angivelsen i beslutningsforslaget af, hvad der ligger i udtrykket uredelig-

hed, er med til at illustrere dette. Det vil næppe kunne undgå at være meget upræcist.

Man bør heller ikke se bort fra, at en egentlig lovfæstet meddeleret muligvis kunne indebære, at nogle offentligt ansatte ville føle et ubehageligt pres på sig for at gå til pressen i tilfælde, hvor den ansatte person ikke ser noget behov for det eller blot ikke har noget ønske om på den måde at blive inddraget i en sag.

Vi må også være opmærksomme på, at der naturligvis vil være en række tilfælde, hvor ledelse og medarbejdere kan være uenige om, hvorvidt en bestemt disposition er lovlig, f.eks. fordi fortolkningen af en lovbestemmelse kan give anledning til reel tvivl.

Det er jo velkendt, at der blandt fagfolk og også i det her tilfælde ansatte hos en myndighed kan være forskellige opfattelser af, hvad der er det rigtige resultat. Efter min mening er det meget vigtigt, at der ikke gennem regler om de ansattes meddeleret sendes et signal om, at en ansat i sådan et tilfælde nødvendigvis bør overveje at gå til medierne med sagen.

Heri ligger ikke, at en ansat i alle tilfælde vil være retligt afskåret fra at orientere pressen om en bestemt sag, men jeg tror faktisk, at man på offentlige arbejdspladser, både hos ledelse og andre medarbejdere, normalt ville foretrække, at sådanne fagligt funderede uenigheder som f.eks. lovfortolkningsspørgsmål afklares internt hos myndigheden.

Endelig vil jeg nævne, at der ikke er tradition for i lovgivningen at forsøge i nærmere detaljer at afgrænse indholdet af de retsprincipper, der gælder for offentligt ansatte. I stedet er der tale om et område, hvor de generelle retsprincipper og regler i vidt omfang udvikles og udfyldes gennem praksis, herunder gennem praksis hos Folketingets Ombudsmand.

Kl. 14.45

På den baggrund kan regeringen ikke umiddelbart støtte et forslag om at gennemføre en særlig lovgivning på området. Jeg har imidlertid som sagt forståelse for de tanker, der ligger bag forslaget, og anerkender fuldt ud forslagsstillerens ønske om i videst muligt omfang at sikre, at der ikke hos offentlige myndigheder foregår ulovlige eller andre kritisable forhold.

Efter min opfattelse vil det derfor være nærliggende, at de overvejelser, der ligger bag beslutningsforslaget, bliver inddraget i arbejdet i det udvalg, der er nedsat efter Folketingets vedtagelse nr. V 36 af 30. januar 2003 med henblik på at analysere og vurdere behovet for en yderli-

gere præcisering af reglerne for embedsmænd og særlige rådgivere. Dette udvalg, der som bekendt har professor Jens Peter Christensen som formand, er i forvejen ved at se på en række spørgsmål om offentligt ansattes retsstilling, der kan have en vis berøring med de spørgsmål, der er omfattet af dette beslutningsforslag.

Jeg håber derfor, der vil være opbakning til, at vi beder dette udvalg om at se på disse spørgsmål, således at vi herigennem kan få en grundig sagkyndig analyse og vurdering af de spørgsmål, beslutningsforslaget angår. I givet fald bør det naturligvis overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at justere udvalgets sammensætning.

Jeg vil så gå over til B 40, der handler om offentligt ansattes ytringsfrihed. Her opfordres regeringen til at fremsætte lovforslag om offentligt ansattes ytringsfrihed og tage nødvendige og relevante initiativer til at fremme en målsætning i den offentlige forvaltning om, at offentligt ansatte i væsentlig større omfang end i dag deltager aktivt i den offentlige debat.

I bemærkningerne anføres det bl.a., at der med forslaget ikke lægges op til at ændre de gældende regler for offentligt ansattes ytringsfrihed. Imidlertid ønsker forslagsstillerne, at der sker en lovfæstelse af reglerne på dette område, som i dag ikke er genstand for en nærmere lovgivning.

Også med hensyn til dette beslutningsforslag synes jeg, at forslagsstillerne fortjener anerkendende ord. Enhver, der læser bemærkningerne til forslaget, kan se, at der ligger både seriøse og kyndige overvejelser bag forslaget.

Det spørgsmål, som beslutningsforslaget rejser, er først og fremmest, om der er et reelt behov for at lovfæste de gældende regler for offentligt ansattes ytringsfrihed. I den forbindelse er det værd at komme ind på, hvad der i dag gælder for offentligt ansattes ret til at deltage i den offentlige debat eller på anden vis ytre sig over for offentligheden.

Som omtalt i forslagets bemærkninger gælder grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed også for offentligt ansatte – naturligvis, kunne man fristes til at sige. Det betyder heller ikke, at offentligt ansatte, der som privatpersoner f.eks. ønsker at deltage i den offentlige debat, kan mødes med krav om kontrol med deres ytringer, der vil have karakter af censur. Noget andet er, at offentligt ansatte ligesom andre vil kunne mødes med sanktioner, hvis de ved deres ytringer krænker bestående pligter eller rettigheder. Det

er således klart, at den offentligt ansatte ikke kan tilsidesætte sin tavshedspligt eller almindelige regler om ærekrænkelser, injurier m.v.

Det er endvidere afgørende at sondre mellem den situation, hvor den offentligt ansatte udtaler sig i tjenesten, og den situation, hvor vedkommende udtaler sig som privatperson.

En myndigheden har altid en ret til at bestemme, hvem der kan udtale sig på myndighedens vegne. En myndighed kan derfor bestemme, at en ansat ikke må udtale sig på myndighedens vegne, eller at vedkommende på forhånd skal have godkendt sine udtalelser, inden de gives videre til offentligheden.

Hvis den offentligt ansatte vælger f.eks. at deltage i den offentlige debat, kan det være en pligt for vedkommende at præcisere, at man udtaler sig som privatperson. Det gælder navnlig, såfremt vedkommende vil udtale sig om forhold, der vedrører den pågældendes eget arbejdsområde. Ved at gøre det klart, at man udtaler sig som privatperson, undgås i disse tilfælde, at nogen fejlagtigt skulle opfatte udtalelserne som udtryk for ansættelsesmyndighedens synspunkter.

Inden for disse rammer vil offentligt ansatte f.eks. også kunne fremsætte kritiske synspunkter om deres ansættelsessted og arbejdsområde. Bl.a. vil den offentligt ansatte i givet fald kunne give udtryk for, at en politisk beslutning om besparelser eller ændret lovgivning inden for vedkommendes arbejdsområde efter den pågældendes opfattelse vil føre til forringelser af den ene eller den anden karakter.

Inden for den ansattes arbejdsområde antages det dog, at der gælder visse begrænsninger. Det skyldes hensynet til, at myndighedernes beslutninger skal kunne føres ud i livet uden at blive vanskeliggjort eller umuliggjort af kritiske udtalelser fra ledende medarbejdere.

Der skal imidlertid foreligge særlige grunde i det konkrete tilfælde for at anerkende sådanne begrænsninger i ytringsfriheden. Bl.a. må det indgå, om den ansatte har været aktivt medvirkende i myndighedens beslutningsproces, og om udtalelserne fremsættes før eller efter, at denne beslutningsproces er tilendebragt. Det betyder, at der i særlige tilfælde vil gælde begrænsninger med hensyn til adgangen for f.eks. ledende embedsmænd, som er tæt på den politiske beslutningsproces, til som privatpersoner at udtale sig om deres sagsområde.

De gældende regler og principper for offentligt ansattes ytringsfrihed er udførligt beskrevet

i den forvaltningsretlige litteratur. Hertil kommer en omfattende ombudsmandspraksis på området.

Jeg tvivler på, at det vil bidrage til en klarere retstilstand at søge at lovgive nærmere om ytringsfriheden for offentligt ansatte. Vi har en gennemarbejdet og veludviklet praksis på området, og lovgivning vil ikke kunne hindre, at der kan opstå tilfælde, hvor det må bero på en nærmere konkret vurdering, om en offentligt ansat må have handlet ud fra de meget vide rammer, der som anført gælder med hensyn til ytringsfriheden.

Kl. 14.50

I øvrigt er det mit indtryk, at Folketingets Ombudsmand i sager, hvor der kan være spørgsmål om krænkelse af offentligt ansattes ytringsfrihed, i et ikke ubetydeligt omfang gør brug af sin mulighed for at tage sager op af egen drift. Det gælder f.eks., hvis Ombudsmanden gennem pressen erfarer, at der muligvis kan være sket en krænkelse af de gældende regler på området.

Bestyrelsesforslaget lægger også op til, at regeringen skal tage initiativer med henblik på at fremme offentligt ansattes deltagelse i den offentlige debat. Jeg mener, at det som udgangspunkt må være op til det enkelte ansættelsessted at vurdere, om der kan være behov for initiativer af denne karakter, og jeg er derfor også umiddelbart noget skeptisk over for synspunktet om, at det er regeringens opgave at tilskynde offentligt ansatte til at deltage i den offentlige debat. Det er vel i bund og grund en privat sag, om man vil deltage i den offentlige debat eller ej. Lige så vel som der skal være adgang for offentligt ansatte, der ønsker det, til at deltage i den offentlige debat, må det også være frit for den enkelte at vælge *ikke* at indgå aktivt i f.eks. en offentlig diskussion om emner, der knytter sig til den pågældendes arbejdsområde. Der må man have respekt for den enkeltes eget valg.

Regeringen kan på den anførte baggrund ikke umiddelbart støtte bestyrelsesforslaget, men jeg finder samtidig ligesom med bestyrelsesforslag B 39, at det vil være nærliggende at inddrage de pågældende spørgsmål i arbejdet i det udvalg, der er nedsat for at undersøge behovet for en yderligere præcisering af reglerne for embedsmænd og særlige rådgivere, det såkaldte Jens Peter Christensen-udvalg.

Udvalget vil i givet fald blive bedt om også at gennemgå reglerne om offentligt ansattes ytringsfrihed samt at analysere og vurdere de

spørgsmål, som bestyrelsesforslaget angår. I givet fald bør det, som jeg tilsvarende nævnte med hensyn til B 39, overvejes, om der skal justeres på udvalgets sammensætning, så det også opfylder formålet med bestyrelsesforslaget.

#### **Formanden:**

Jeg vil bede justitsministeren om at vente. Der er en kort bemærkning fra fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

#### **Line Barfod (EL):**

Jeg kunne forstå, at ministeren mente, at det var vigtigt at understrege offentligt ansattes ytringsfrihed, ret til at gå til pressen osv.

Jeg vil gerne høre, hvorfor regeringen så har besluttet ikke at fremsætte det lovforslag omkring offentligt ansattes ret til at nægte at udføre ulovlige ordrer, som man ellers har forberedt i flere år efter tamilsagen?

(Kort bemærkning).

#### **Justitsministeren (Lene Espersen):**

Jeg synes, jeg faktisk meget udførligt her har redegjort for, hvorfor vi ikke mener, at de ting, som såvel B 39 som B 40 lægger op til, herunder omkring lovfæstelse, er den bedste måde at fare frem på for at løse nogle af de meget relevante problemstillinger, bestyrelsesforslaget handler om.

Derfor synes jeg også, at den rigtige løsning er at lade Jens Peter Christensen-udvalget, der i forvejen sidder og ser på de her problemstillinger, også se på, hvorvidt der er behov for præciseringer på det her område, så der kommer et sagkyndigt bud på, hvordan regelsættet kan fremstå klarere for offentligt ansatte.

(Kort bemærkning).

#### **Line Barfod (EL):**

Men det lovforslag, der blev bebudet efter tamilsagen, har været under forberedelse siden 1996 og har også tidligere været på regeringens lovforslagsprogram. Hvad er det så, der gør, at regeringen har besluttet, at man ikke mener, man skal lovfæste embedsmænds ret til at sige nej til ulovlige ordrer?

(Kort bemærkning).

#### **Justitsministeren (Lene Espersen):**

Jeg har vanskeligt ved at se, hvordan fru Line Barfods spørgsmål kan have meget at gøre med den behandling af B 39 og B 40, vi har i dag, men jeg må sige til fru Line Barfod, at hvis fru Line

Barfod ønsker at diskutere tidligere lovprogrammer, så vil jeg anbefale, at der bliver stillet et spørgsmål til mig, så vil jeg meget gerne redegøre for det ved en anden lejlighed.

(Kort bemærkning).

**Aage Frandsen (SF):**

Jeg forstår ministerens reaktion på vores forslag sådan, at regeringen på indeværende tidspunkt ikke ser, at det er fornuftigt at lave love, som vi har beskrevet eventuelt kunne være udgangspunkt for en konklusion, men jeg forstår også ministeren på den måde, at når man nedsætter sådan et udvalg, så kigger man på det med åbent sind, og så kan det vise sig, at det, der kommer ud af det i sidste ende, er det, som ministeren på indeværende tidspunkt siger burde være konklusionen lige nu, det kan også være, det er det, som jeg har som forestilling, men at alle parter overlader det til de kloge mennesker at give deres vurdering, og så træffer vi selvfølgelig politisk beslutning i sidste ende. Men vi ved i dag ikke, hvilken konklusion vi drager om et år, halvandet år.

(Kort bemærkning).

**Justitsministeren (Lene Espersen):**

I Johannes V. Jensens land er vi jo alle sammen i besiddelse af tvivlens nådegave, og heldigvis for det. Jeg synes faktisk, at det også fremgår meget klart af SF's to beslutningsforslag, at man anfører, at der måske er en mulighed, men heller ikke SF lægger sig fast på, at det her måske hundrede procent er den allerbedste løsning på nogle af de problemstillinger, der bliver rejst, men man angiver nogle løsningsforslag, som muligvis kunne komme på tale.

Kl. 14.55

Naturligvis vil det udvalg, der bliver nedsat, ikke være bundet til at arbejde for den ene eller den anden givne løsning. Jeg har fuld tiltro til, at det vil udvalget selv komme frem med, herunder også de løsningsmodeller, som mest målrettet tager fat på at løse de problemer, som SF's beslutningsforslag nr. B 39 og B 40 lægger op til.

Så det er fuldstændig korrekt, at vi ikke på forhånd har udelukket nogen løsninger fra at være mulige. Det, jeg blot anfører, er, at jeg i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt tror, at de forslag, som beslutningsforslaget peger på, måske er de forslag, der vil være mest virksomme.

**Formanden:**

Så begynder vi på ordførerrækken, og da B 39 og B 40 behandles sammen, er der dobbelt tale-tid, dvs. 10 minutter.

**Birthe Rønn Hornbech (V):**

Vi er godt tilfredse med, at ministeren vil sørge for, at tankerne i disse to forslag bliver underkastet en sagkyndig drøftelse i Jens Peter Christensens udvalg – dermed behøver den politiske debat jo ikke at forstumme – vi er også godt tilfredse med det af den grund, at så behøver vi jo ikke at sige, om vi stemmer for eller imod i dag, for en sådan sort-hvid-holdning mener jeg vil være synd for de mange væsentlige tanker, som er fremført i disse forslag.

Når man ser hr. Aage Frandsen som pennefører i et retsudvalgsforslag, kan man godt være nogenlunde sikker på, at så har det nok på en eller anden måde med demokratiet at gøre.

Sådan anskuer vi også de to forslag her. Det er faktisk et meget væsentligt element i demokratiet, de i virkeligheden kredser rundt om, nemlig den demokratiske kontrol. Til syvende og sidst har vi jo ytringsfriheden af hensyn til den demokratiske kontrol, og det samme er vel også meningen med den meddeleret, som man kommer med forslag om her.

Det, som jeg jo også har korresponderet i dagspressen med fru Anne Baastrup om med hensyn til forslagene, specielt det første, er, at der er mange ting, som selvfølgelig kræver en meget nøjere drøftelse. Der er anført forskellige elementer i bemærkningerne, men der stilles flere spørgsmål end svar. Det gør så heller ikke noget, for så kan vi jo også politisk drøfte videre.

Men i virkeligheden bærer bemærkningerne jo sådan lidt præg af, at man for så vidt ikke rigtigt kan pege på nogen nye regler, for reglerne er der, men man er ikke rigtig tilfreds; man har altså nogle vanskeligheder, og dem forstår jeg godt, og dem deler jeg egentlig også.

Man taler om en meddeleret, der skulle omhandle retten til at nærmest angive, når der er tale om uredelighed i den offentlige forvaltning eller åbenbart misbrug af offentlige midler. Det vil jo typisk være en politisag, hvor man kan anmelde til politiet, men det er klart, at der kommer jo så også synspunkterne i forslaget om ytringsfriheden frem, for vi har ytringsfrihed i Danmark, men hvad er den værd, hvis man ikke tør bruge den – det er jo tit det, det handler om for offentligt ansatte – for så mister man måske

sit job, eller man bliver i hvert fald kørt ud på et sidespor, eller man bliver ugleset?

Så selv om reglerne sådan umiddelbart egentlig ser gode nok ud, så er der da nogle reelle problemer i det her; det ved vi godt. Men der er jo også nogle reelle problemer den anden vej: hensynet til dem, der så skal anmeldes, dem, man bruger sin ytringsfrihed på, de skal jo også have en form for retssikkerhed.

Hvis man forestiller sig, at en sådan anmelder altså skulle medføre, at man, uden at man selv fik sanktioner af disciplinær art, f.eks. skulle kunne gå til medierne, så er dertil at sige, at medierne selvfølgelig alt for ofte render med en halv vind, men jeg tvivler alligevel på, at seriøse medier vil begynde at påstå, at der foreligger uredelighed, hvis ikke de næsten har beviserne i orden.

I den forbindelse har jeg bemærket, at forslagsstillerne mener, at hvis man nu havde haft den her angiveret, så havde man nok undgået Farumsagen. Nej, det er nemlig præcis det, man ikke havde. Det havde man ikke undgået, vil jeg gerne sige til hr. Aage Frandsen, for der havde pressen jo skrevet, og man havde jo angivet og angivet Peter Brixtofte på alle leder og kanter; der var skrevet om det; man havde hørt ham selv med sine søforklaringer rent ud sagt i den ene tv-udsendelse efter den anden, og alligevel skete der ikke noget, for det skal være mere præcist, for at politiet begynder at gøre noget.

Kl. 15.00

Den er måske i virkeligheden et godt eksempel på, at det er ret så vanskeligt, når ikke engang den demokratiske kontrol – for vælgerne vidste det her – træder i kraft ved et Folketingsvalg, at vælgerne ikke engang fyrer en sådan person, men i virkeligheden bærer ham på skulde.

Derfor synes jeg, at bemærkningerne i virkeligheden taler lidt imod forslaget eller i hvert fald viser, hvor vanskeligt det er at få fastsat nogle regler. Men vi er altså af den opfattelse, at både meddeleretten og ytringsfriheden virkelig er områder, som fortjener opmærksomhed, som fortjener, at sagkyndige ser på det. Vi kan jo se diskussionen om forskerne her de senere dage, hvor man nok vil synes, at nogle af de synspunkter, der kommer frem i pressen, er ret så sørgelige.

Med det, jeg siger her, vil jeg bare advare mod, at man tror, at menneskene bliver gode af flere regler, og at vi kan løse alt ved hjælp af reg-

ler. Jeg tror heller ikke, hr. Aage Frandsen selv tror, det er sådan.

Men diskussionen om det, og at vi prøver at bearbejde hinandens holdninger og finder ud af, hvilke retlige muligheder der er, er meget væsentligt. Derfor er vi også meget tilfredse med, at de her forslag er fremsat. Selv om de kommer i udvalget hos Jens Peter Christensen, vil jeg da mene, at det er væsentlige ting, som vi også skal tage op i Retsudvalget og måske også i forbindelse med vores fælles behandling af grundlovsforslagene om 14 dage.

#### Formanden:

Jeg må bede ordføreren om at vente lidt, der er en kort bemærkning fra hr. Aage Frandsen. Værsgo.

(Kort bemærkning).

#### Aage Frandsen (SF):

Jeg er naturligvis enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at menneskene ikke bliver bedre af regler og love. Men jeg mener stadig væk, at fortalen i Jydske Lov fra 1241 er rigtig, hvor der står:

»Ville hver mand nøjes med sit eget, behøvede vi ikke lov.«

Vi er nødt til at lave love, fordi vi mennesker ikke kan administrere tilværelsen fornuftigt uden love.

Så vender jeg mig til det konkrete forslag. Det, der skete ved Farumsagens opklaring og oprulning, var vel egentlig, at det var en ansat eller rettere sagt en tidligere ansat, der på et tidspunkt gik til pressen og afleverede noget. Det var, så vidt jeg husker, en tidligere ansat.

Dermed være ikke sagt, at man ellers havde undgået den. Det siger jeg ikke, men jeg tror nok alligevel, at Farumsagen illustrerer, at der desværre nogle steder er et klima, heldigvis ikke ret mange steder og formentlig ikke så slemt, der gør, at der er nogen, der ikke tør gå til andre for at fortælle, at den er riv, rav, ruskende gal.

(Kort bemærkning).

#### Birthe Rønn Hornbech (V):

Ja, lige præcis det sidste med, at der er nogen, der ikke tør: Det var også det, jeg sagde. Ytringsfriheden har vi, men hvad er den værd; hvis man ikke tør bruge den?

Derfor mener jeg også, at det er så vanskeligt et område, at det er kloget af justitsministeren at tilbyde, at det går i Jens Peter Christensen-udvalget. Så kan vi jo håbe, at han netop kan anvise

nogle retsregler. Men jeg advarer mod at tro, at menneskene bliver gode af det, men det er vi jo også enige om.

Men som sagt, jeg mener, at området er så væsentligt, at jeg håber, at vi får en fortsat politisk diskussion om det.

#### Formanden:

Så er det hr. Morten Bødskov som ordfører.

#### Morten Bødskov (S):

Indledningsvis vil vi fra Socialdemokratiets side også starte med at sige, at vi finder det stærkt tilfredsstillende, at justitsministeren har tilkendegivet, at man vil lade Jens Peter Christensen-udvalget se på de her spørgsmål, som er meget væsentlige.

I Socialdemokratiet deler vi den opfattelse, at det er meget væsentligt at offentligt ansatte sikres deres ret til reel ytringsfrihed. Generelt er det af afgørende betydning i et demokratisk samfund, at ytringsfriheden sikres, så åbenheden og dialogen er nærværende. Når offentligt ansattes ytringsfrihed er særlig vigtig, er det ikke kun, fordi de skal have mulighed for at ytre sig på lige fod med andre i dette samfund, det skal de naturligvis, men deres ytringsfrihed er en forudsætning for at give borgerne adgang til de synspunkter, som de offentligt ansatte har på baggrund af deres særlige viden og sagkundskab, ved at de netop er offentligt ansatte.

Kl. 15.05

Hensynet til den offentlige debat og den demokratiske styreform taler med stor vægt imod retlige og faktiske begrænsninger i offentligt ansattes ytringsfrihed. Vi opfatter det i Socialdemokratiet som værende af stor samfundsmæssig værdi, at den offentlige debat kan løftes såvel i kvalitet som i bredde, netop hvis gruppen af offentligt ansatte deltager aktivt i samfundsdebatten.

Det er derfor også dybt bekymrende for os og derfor også for åbenheden og for demokratiet, når vi ser eksempler på begrænsninger fra politisk eller administrativ ledelses side i den offentlige forvaltning ved, at man forsøger at forhindre offentligt ansatte i at benytte sig af deres ytringsfrihed.

På lignende måde ser vi med dyb bekymring på, når der opstår enkeltsager, hvor politisk valgte og administrative ledere misbruger et offentligt hverv. Disse sager viser, at til trods for at der er et kontrolsystem, er det ikke i alle tilfælde tilstrækkeligt til at forhindre tingene i at ske.

Så til trods for, at vi i Danmark har en velfungerende offentlig forvaltning og en politisk og administrativ ledelse og ansatte i øvrigt også i de offentlige myndigheder, der arbejder effektivt og sagligt, må det konstateres, at ikke i alle tilfælde fungerer tingene lige tilfredsstillende og efter hensigten. Selv om offentligt ansatte har pligt til at sige fra over for ulovligheder eller beskytte deres ret til at fremkomme med kritiske meningstilkendegivelser i offentligheden om emner inden for deres eget arbejdsområde, så kan det konstateres, at der alligevel med mellemrum sker ting, som ikke burde være sket.

Eksempler som afsløringen i Farum Kommune og andre, der har været bare inden for de seneste år, viser, at der er behov for offentligt ansattes ytringsfrihed og åbenheden i den offentlige forvaltning.

Men vi erkender, at sikringen af den åbenhed kan være en svær størrelse at håndtere. Vi er umiddelbart bekymrede ved at gå ind med lovgivning på dette område for at sikre en allerede bestående rettighed, og vi er ikke overbeviste om, at det vil sikre en klarere retstilstand.

Udgangspunktet for os er derfor nødvendigheden af at fare med lempe og udvise en høj grad af tænkomsomhed for at sikre, at vi også reelt opnår det, vi gerne vil, nemlig dels sikre offentligt ansatte deres frihed og forpligtelse til at udnytte deres ytringsfrihed for at få en for borgerne åben kvalitativ og seriøs debat, dels for at sikre, at uredeligheder, som vi har set, og direkte misbrug kommer frem i lyset, uden at det bliver på bekostning af den enkelte offentligt ansatte.

Vores opfattelse er derfor også, at dette område kræver mere tænkomsomhed og overvejelse, end der er lagt op til i SF's forslag, ikke mindst forslaget om meddeleret kræver nøjere overvejelser. Hermed er vi ikke kritisk indstillet over for SF's fremsatte forslag, men vi ønsker blot at overveje det endnu nøjere, for som det også er sagt tidligere, er der tale om meget omfattende lovgivning, som kræver en meget stærk præcision, hvis vi skal anvende det på det her område.

Dermed vil jeg også igen afslutningsvis sige, at vi finder det stærkt tilfredsstillende, at justitsministeren har tilkendegivet, at man ønsker at overveje det her område nøje. Vi deler principperne i forslaget fra SF, men finder, at det er nødvendigt, at vi tænker os om en ekstra gang, og det arbejde deltager Socialdemokratiet gerne i og ser frem til de overvejelser, som Jens Peter Christensen-udvalget måtte komme frem til.

**Formanden:**

Så er det hr. Per Dalgaard som ordfører.

**Per Dalgaard (DF):**

Beslutningsforslag nr. B 39 taler om en meddelelse for offentligt ansatte ved uredelighed i den offentlige forvaltning og ved åbenbart misbrug af offentlige midler – men hvorfor egentlig kun en meddelelse, hvorfor ikke en meddeleligt?

Det er vel enhver offentligt ansats pligt at anvende de ressourcer, som skatteborgerne stiller til rådighed for de offentlige funktioner på en så anstændig, ja, jeg havde nær sagt på en så ydmyg måde som muligt; midler, som skatteborgerne anser skal anvendes til fælles bedste og til gavn for alle borgerne.

Men o.k., en generel pligt er måske at stramme den for meget, idet nogle ansatte herved kunne få det dårligt ved absolut at skulle berette om fråds og overforbrug og vennetjenester. Så den byrde, det krav at lægge på deres skuldre, kunne man måske godt være foruden og så bare fastholde retten.

Men der skal ikke herske nogen tvivl om, at Dansk Folkeparti finder, at direkte tilraning af offentlige midler til eget privat forbrug i form af middage, rejser og anden form for fråds, er en ganske umoralsk foreteelse.

Vi ønsker, at det skal stå lysende klart, at det er enhver offentligt ansats ret og måske også moralske pligt at melde sådanne misforhold enten ved at bringe sagen videre til en direkte overordnet eller om nødvendigt højere op i hierarkiet eller til pressen.

Kl. 15.10

Jeg vil dog samtidig påpege, at vi ikke er interesseret i en form for angiverisystem, så der er ingen tvivl om, at der her lægges op til et system, der balancerer på en knivsæg. Jeg vil også påpege, at alle her i landet har deres grundlovssikrede ret til at tale frit. Men enhver er selvfølgelig underlagt de rimelige, loyale hensyn, der skal tages omkring ens stilling i en hvilken som helst offentligt organisation.

Der tales i beslutningsforslaget om, at der skal inkorporeres et værn mod, at en meddelelse fra en ansat får ansættelsesmæssige konsekvenser. Lige netop dette er jo nok det vanskeligste område i beslutningsforslaget. Vi har også her i landet set eksempler på, at ansatte er blevet fyret på grund af omtale af misforhold i virksomheden eller i funktionen.

Selv i en statslig organisation er en medarbejder i en styrelse blevet fyret, fordi han påpegede,

at pensionisters udskiftning af gamle vinduer i deres huse ikke gav den effekt på varmeregningen, de var blevet lovet. I denne ordning var der nærmest tale om, at de, der fik mest ud af den ordning, var energikonsulenterne, og at pensionisterne stod tilbage med dyre huslejer, som de i dag næsten ikke har råd til at betale.

Resultatet af en sådan påpegning af et helt igennem mislykket projekt fra en medarbejder i Energistyrelsen medførte reelt set en fyreseddel. Det er ganske uanstændigt, og det må være tegn på en besynderlig ledelse, at man ikke kan tåle en saglig kritik af et uigenomtænkt projekt. Måske kan det ikke bevises. Det er altid svært i sådan nogle sammenhænge, der er jo altid begreber som samarbejdsvanskeligheder eller strukturændringer, som kan bløde op på en fyring. Således er en opbygning af et værn mod en dårlig chefs reaktion på en melding om uretmæssig anvendelse åbenbart nødvendig.

Dansk Folkeparti finder intentionerne i beslutningsforslaget B 39 gode, og vi er positive over for en videre bearbejdelse i udvalget og ser frem til en dybtgående undersøgelse og ikke mindst løsning på problematikken. Det udvalg, som justitsministeren har omtalt, Jens Peter Christensen-udvalget, finder vi vil være en god måde at få afklaret yderligere problematikker på.

Så vil jeg kort slutte af med B 40. Det er et beslutningsforslag, der går på at fremme offentligt ansattes deltagelse i den offentlige debat, og det er et meget vanskeligt emne. Det tror jeg også at forslagsstillerne har erkendt, idet de skriver:

»... at tage nødvendige og relevante initiativer til at fremme en målsætning i den offentlige forvaltning om, at den offentligt ansatte i væsentligt større omfang end i dag, deltager aktivt i den offentlige debat.«

Men hvilke initiativer skulle man der tage? Det bliver da svært at lave en lovgivning om, at offentligt ansatte skal deltage mere i den offentlige debat. I dag har alle som tidligere nævnt jo deres grundlovssikrede ret til at udtale sig, som man vil under ansvar selvfølgelig, og derfor anser vi dette her beslutningsforslag for at være så problematisk, at vi ikke kan støtte det.

**Formanden:**

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

**Helge Adam Møller (KF):**

Jeg fandt lige ud af ved hjælp af den sidste ordførers afsluttende bemærkning, at vi behandler

begge forslag under et, så nu skal jeg se, om jeg også kan huske at sige noget om B 40 i slutningen af talen, men lad mig starte med B 39, og det synes jeg nu er det mest spændende forslag.

Det er i hvert fald spændende på den måde, at selv om nogle af de tidligere ordførere har sagt, at der stadig væk er en del løse ender eller ting, man kan dyrke videre, og det er jeg såmænd enig i, så er der i hvert fald også mange spændende betragtninger og mange spændende overvejelser og mange faktuelle oplysninger, så jeg i hvert fald er blevet klogere, og det tror jeg såmænd også andre er.

Jeg er en stor tilhænger af, og det er den konservative folketingsgruppe, at offentligt ansatte bruger grundloven, specielt § 77, og der har man faktisk en grundlovssikret og en grundlovsfæstet ret til at ytre sig. Den synes jeg man skulle bruge i langt, langt større omfang, end mange har gjort hidtil, hvis man bliver bekendt med svindel, ulovligheder, embedsmisbrug eller den slags ting.

Jeg synes i virkeligheden, at der er alt for mange eksempler på offentligt ansatte og på embedsmænd i kommuner og amter og i staten, der ikke har levet op til deres ansvar, som ikke har levet op til grundloven, i hvert fald moralsk. For det er jo ikke noget, grundloven pålægger den enkelte at gøre, det er ikke en pligt.

Kl. 15.15

Men som menneske i et demokratisk samfund er det altså ikke nok bare at følge med strømmen. Man må også selv tage ansvar, og specielt hvis man er højere oppe i systemet, de, der bærer de gyldne kæder, må selvfølgelig også leve op til det. Det synes jeg der er utrolig mange eksempler på i fortiden, og det vil der nok også komme i fremtiden, at det er der nogle der ikke har gjort. Jeg er så ikke helt sikker på, at man altid kan lovgive sig frem til, at mennesker skal gøre det, de inderst inde godt ved er rigtigt, men som de alligevel ikke gør.

SF skriver jo klart og tydeligt i beslutningsforslag nr. B 39:

»Formålet er at sikre offentligt ansatte en udtrykkelig ret til i samfundets interesse at gøre opmærksom på uredelige forhold på den ansattes arbejdsplads...«

Umiddelbart når jeg læser dette og de andre steder, det står, mener jeg, at det vel er en ret, man har i øjeblikket. Jeg mener, det er en klar ret for en offentligt ansat, uanset om det er i Næstved Kommune eller en anden kommune, at ved-

kommende kan gøre opmærksom på uredelige forhold.

Jeg er i og for sig mere enig med hr. Per Dalggaard, der lige var inde på, at hvis man skulle lave noget lovgivningsmæssigt, så burde det måske snarere være en pligt, for jeg mener, at retten eksisterer. Når jeg alligevel er betænkelig ved at gøre det til en pligt, ligesom den forrige ordfører var, er det, fordi det ikke er alt, man kan vedtage ved lov.

Men jeg synes i hvert fald, at det er en moralsk pligt for enhver offentligt ansat og for den sags skyld også for andre, der ikke er offentligt ansat, at hvis de bliver opmærksom på noget i det samfund, de er en del af, som klart er i modstrid med loven eller klart i modstrid med de moralske opfattelser, vi har her, eller som skader andre mennesker, eller som tager noget og ødelægger noget i samfundet, så er det da vedkommendes pligt at sige fra; ellers er man da et lille og et svagt menneske. Det er der så nogle der er, men om vi kan lovgive om det, er jeg ikke sikker på.

Så for at konkludere på det her, så synes jeg, at det er et spændende forslag. Man har fat i noget, som ikke bliver gjort godt nok. Om vi kan lovgive os ud af det, tvivler jeg lidt på, men jeg synes, det er en god idé at lade det gå over til det såkaldte Jens Peter Christensen-udvalg.

Så om B 40, som jeg lige fik med i hast, det er det, der handler om de offentligt ansattes deltagelse i den offentlige debat. Ja, igen må jeg henviser til, at den ret har de offentligt ansatte heldigvis ligesom alle andre, jf. grundlovens § 77. Så mener SF ydermere, at det er regeringens opgave, uanset om det er en borgerlig eller en anden regering, at opmuntre offentligt ansatte til at deltage meget mere i den offentlige debat.

Der må jeg indrømme også som tidligere offentligt ansat, at det tror jeg såmænd ikke der er noget behov for at en regering uanset hvilken opfordrer folk til. Jeg synes aldrig nogen sinde, at offentligt ansatte har deltaget mere engageret i debatten om forsvarsspørgsmål, trafikspørgsmål, miljøspørgsmål, skolespørgsmål, og det synes jeg er brandgodt.

Men at regeringen ligefrem yderligere skal gøre en hel bunke for at sige, at de skal blande sig i debatten, synes jeg ikke er nødvendigt. Jeg synes faktisk, at den offentligt ansatte også skal have ret til at sige, at det har vedkommende ikke lyst til at blande sig i. Her er det jo ikke ulovligheder, vi snakker om, her er det en ganske almindelig debat. Det er en ret, man har, og utrolig

mange benytter den, men jeg synes, det er lidt underligt at pålægge en regering, at de skal opfordre offentligt ansatte, som ikke måtte have lyst, til, at det skal de gøre. Her synes jeg faktisk, at regeringen skal blande sig udenom.

De offentligt ansatte, som ikke har lyst til det, skal da ikke føle dårlig samvittighed over for en Venstrestatsminister og en konservativ justitsminister, fordi de ikke har lyst til at blande sig i debatten; skal de virkelig have dårlig samvittighed morgen, middag og aften, fordi regeringen nu har sagt, at de skal blande sig i debatten? De har måske mere lyst til at passe deres børn, til at engagere sig i noget friluftsliv og har ikke lyst til at blande sig i debatten, blot fordi der er andre, der gør det, og så skal de gå og have dårlig samvittighed. Nej, regeringen skal blande sig i meget, men ikke i alt.

#### Formanden:

Ordføreren må gerne blive stående. Der er en kort bemærkning fra hr. Aage Frandsen.

(Kort bemærkning).

#### Aage Frandsen (SF):

Jeg kan forstå, at den konservative ordfører har hæftet sig specielt ved pind 2, men når vi ser på pind 1 i forslaget, så er det en mere klar præcisering af, at man rent faktisk har ytringsfrihed.

Kl. 15.20

Det er rigtigt, at grundlovens ord siger, at man har ytringsfrihed, problemet er jo bare, at ganske mange offentligt ansatte, hvis de ytrer sig, får at vide af enten en administrativ ledelse og/eller en politisk ledelse, at det, du fortæller om den arbejdsplads i avisen, det gider vi altså ikke høre om. Det er noget, du fortæller til os, og vi vil overhovedet ikke se det i avisen.

Hvis det så sker oftere, kan der ske det, at den pågældende måske i forbindelse med forfremmelser eller omrokeringer ikke bliver tilgodeset efter eget ønske. Det er også den problemstilling, som er relevant.

(Kort bemærkning).

#### Helge Adam Møller (KF):

Ja, det tager jeg så ad notam. Jeg må indrømme, at jeg synes med de afgørelser, der er faldet, og det, der er udtrykt fra Ombudsmanden, og det, der er fremgået af debatten, så skal man have været en meget speciel offentligt ansat, hvis man ikke er klar over, at man har en ytringsfrihed, medmindre det er personsager eller noget helt særligt. Det er beskrevet meget nøje. Jeg mener,

at det er svært at lovfæste det mere. Jeg indrømmer så, at der indimellem er sket sanktioner eller ubehageligheder over for offentligt ansatte. Der mener jeg, at hvis der var nogen, der skulle fyres, skulle det ikke være den offentligt ansatte, men det skulle være den chef, hvad enten det er en kommunal chef, eller det er en chef højere oppe i systemet i den offentlige forvaltning.

Den offentligt ansatte har retten til at sige det, hvad enten chefen kan lide det eller ej. Det er inden for de regler, der er fastsat, jf. grundloven og Ombudsmandens kendelser, og hvis man så ikke kan finde ud af det i en kommune, hos en borgmester eller i den offentlige administration, så skal man gå laget op og så fyre de ledere, der ikke er deres job voksen.

#### Formanden:

Så er det hr. Aage Frandsen for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

#### Aage Frandsen (SF):

Det er ikke, fordi jeg tror, vi kan lovgive om alt, men det er jo netop lige det, der er pointen i det. Virkeligheden i dag er i nogle tilfælde, at man fyrer den forkerte person, den, der som barnet i »Kejserens nye Klæder« siger sandheden. Derimod er der nogle ledere både politiske og administrative, der ikke kan tåle det, men det er ikke dem, det går ud over. Tværtimod.

Det er det, der er pointen i pind 1.

(Kort bemærkning).

#### Helge Adam Møller (KF):

Jeg takker for den pointe, og pointen er jeg sådan set enig i, for jeg mener, at de offentligt ansatte har denne ytringsfrihed. Men jeg mener bare, at ligesom på så mange andre steder kan vi ikke lovgive om det, fordi der indimellem savnes det politiske mod hos dem, der er højere oppe i systemet til at tage konsekvensen og afskedige de rigtige. Man retter bager for smed, og det er forkert. Jeg er ikke sikker på, at vi kan lovgive os ud af det.

Men igen, det fik jeg ikke sagt, også dette beslutningsforslag synes jeg er en god idé går over til Jens Peter Christensen-udvalget, således at de også kan tygge det igennem og se, om der er noget, der kan gøres endnu bedre eller endnu tydeligere. For min hovedpointe er, at jeg og den konservative folketingsgruppe vil værne meget om og gøre alt, hvad vi kan for, at den ytringsfrihed, der eksisterer, er en, der eksisterer, og at

den bliver brugt af dem, der har lyst til at bruge den, og uden sanktioner.

**Formanden:**

Så er det hr. Morten Østergaard som ordfører.

**Morten Østergaard (RV):**

Det Radikale Venstre har alle dage dyrket og værnet om offentligt ansattes ytringsfrihed, og vi kan derfor støtte begge SF's forslag.

Det ligger os meget på sinde, at offentligt ansatte deltager i og står til rådighed for offentligheden. Det er en afgørende del af vort demokrati, et demokrati, som Hal Koch har lært os, at vi hele tiden må kæmpe for, og som de senere års sager også har understreget behovet for.

Regeringen har jo stort set fra sine første dage drevet heksejagt på anderledes tænkende i råd og nævn, og man kan, synes jeg, med rette frygte, at der i statslige organisationer og også i råd og nævn måske ikke eksisterer sådan en kultur i dag, som man fornemmer kunne ligge i forslagsstillernes intentioner.

Jeg har netop i dag stillet spørgsmål til sundhedsministeren i en sag, hvor Sundhedsstyrelsen har nægtet at stille sig til rådighed for den offentlige debat, og hvor rang og stilling måske har været årsag til, at medarbejderne i styrelsen i denne her situation ikke har ønsket at udtale sig. Så vi kan kun støtte tiltag, der fremmer offentligt ansattes deltagelse i den offentlige debat og dermed også beslutningsforslag B 40 med den lovfæstning af ytringsfriheden, der foreslås.

Spørgsmålet om offentligt ansattes ret til at sladre eller blæse i fløjten eller i øvrigt afsløre uredelighed og magtmisbrug er på en gang såre simpelt og stærkt kompliceret. Simpelt hen fordi det at være offentligt ansat er anderledes end privat ansættelse. Det er fællesskabets interesse og almenvellet, der er den øverste chef, hvorfor en meddelelse i og for sig er indlysende.

Omvendt er det kompliceret at lovgive om sagens kerne. Det er for det første et kulturspørgsmål. Vi kan vel alle være enige om, at et fordomsfrit psykisk arbejdsmiljø bør være hverdagen overalt i det offentlige, men også at det ikke er det. Det handler om de involverede mennesker og deres relationer til hinanden.

Kl. 15.25

For det andet er det et personligt, psykologisk spørgsmål. Kan man ved lovgivning sende andet og mere end et signal om det acceptable i at bryde ud og blæse i fløjten? Det vil jo altid være et spørgsmål om sagens karakter, personens

mentalitet og i mange tilfælde måske også adgangen til et medie. Netop medierne som det knæsatte redskab overbetones måske nok i forslaget, og vi kan være enige med Vestres ordfører i, at det næppe udgør en garanti.

Normalt ville Det Radikale Venstre ikke ty til symbollovgivning, men netop sagens kompleksitet gør, at det utvetydige signal, som SF's forslag indebærer, dog i denne her sammenhæng gør symbolpolitik til det forhåndenværende søm. Vi mener, at Folketinget med fremme af forslaget vil sende et signal såvel til magthavere om det uacceptable i en arbejdskultur, hvor ytringsfrihed ikke fremmes, som til ansatte i de heldigvis få tilfælde, hvor meddelelserne kunne finde anvendelse.

Opsummerende kan vi sige, at vi med støtten til B 40 håber at bidrage til en offentlig debat, som forhåbentlig kan forebygge nødvendigheden af, at B 39 finder anvendelse, idet vi dog støtter, at det gennemføres som foreslået, ikke mindst for signalets skyld.

**Formanden:**

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

**Line Barfod (EL):**

Enhedslisten kan støtte forslagene. Offentligt ansatte er jo, som også andre har været inde på, netop offentligt ansatte. De er ansat af offentligheden for skatteborgernes penge og har en viden, nogle oplysninger, som kan være væsentlige for offentligheden at få kendskab til, hvis vi skal vurdere, om der er problemer på et område eller ej, hvis vi skal vurdere, om der er nogen, der er i gang med at begå uredeligheder, eller hvis vi bare skal se på, om der er noget her, der burde ændres.

Det er utrolig vigtigt, at vi får ændret holdningen ikke kun hos de offentligt ansatte, men også hos politikere både her og rundt omkring i landet, således at vi i stedet for at være bange for, at der kommer oplysninger ud, tværtimod synes, at det er positivt, hvis offentligt ansatte bidrager med den viden, de har, er med til at kvalificere debatten, er med til at fortælle om, at her faktisk er noget, vi bør være på vagt over for.

Tamilsagen og Farumsagen har jo været nogle af de mest ekstreme eksempler på, at offentligt ansatte sad inde med viden om, at her foregik ulovligheder. Jeg er enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at der var historier i pressen om, at der var noget, der var galt i Farum. Nogle af tingene var kommet frem, men det omfang, det

havde, og en del af de ulovligheder, der foregik, kom ikke frem, før sagen for alvor rullede. Der kunne det godt være, at hvis de her forslag havde været gennemført, var der måske nogle af de ansatte, der havde brugt retten til at fortælle om den viden, de havde – også om konkrete papirer osv.

Men der har jo også være mange andre sager rundtomkring, og der er garanteret mange sager, vi aldrig kommer til at høre om, fordi offentligt ansatte ikke fortæller om den viden, de egentlig har. Der er også mange tilfælde, hvor vi diskuterer noget, der ikke er uredelighed, men almindelige problemer, hvor man, hvis man var opmærksom på problemet, kunne gribe ind og sikre, at borgerne fik deres rettigheder, sikre, at vi ikke brugte pengene forkert osv. Men den viden får vi ikke, de problemer bliver ikke rejst, fordi de offentligt ansatte ikke deltager i debatten.

Så det er et vigtigt demokratisk problem, hvordan vi får udvidet demokratiet. Hvordan får vi flere til at deltage og får de offentligt ansatte til at ændre holdning til, at det faktisk er vigtigt, at de deltager, især når vi nu lever i en tid, hvor flere og flere beslutninger træffes bag lukkede døre?

Senest kan vi læse om, at de nye universitetsbestyrelser mener, at det er for besværligt, at nogle kan følge med i, hvad de sidder og snakker om, så der skal døren ind til bestyrelseslokalerne også lukkes. I forbindelse med strukturreformen tales der om, at sygehuse og gymnasier osv. måske også skal ledes af bestyrelser, der træffer beslutninger bag lukkede døre.

Med den udvikling er det endnu vigtigere, at de offentligt ansatte, der ved noget om, hvad der foregår, får understreget, at de har ret til at bruge deres ytringsfrihed til at gøre opmærksom på, at der er noget galt, og oven i købet kan have en ret til at gå ud og meddele, hvis der direkte foregår uredelighed.

Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte, hvad ytringsfriheden er værd, hvis man ikke tør bruge den, og det er jeg fuldstændig enig i. Derfor er det så vigtigt, at vi både med den debat her og med, hvad vi ellers gennemfører, kraftigt understreger, at det er helt afgørende, at man bruger ytringsfriheden. At ikke kun forskere og eksperter får at vide, at de skal bruge ytringsfriheden, men også dem, der ellers arbejder andre steder, alle dem i ældreplejen, alle dem, der tager sig af vores børn, alle dem, der arbejder rundtomkring på hospitalerne, dem, der kan se, at rengøringen

ikke er god nok, fordi de ved, at det ikke kan nås med den korte tid, der er sat af.

Kl. 15.30

Det er vigtigt, at de er opmærksomme på, at de faktisk bør fortælle om den viden, at vi kun kan få løst de problemer, der er, hvis de deltager i demokratiet, og det kræver selvfølgelig, at de så også er sikre på, at det ikke får konsekvenser for dem i forhold til deres ansættelse.

Det er jo lidt mærkeligt her i Danmark – men det er nok noget af lukketheden fra enevældens tid – at vi stadig ikke har fået gjort nok op med, at de fleste af os hele tiden griber os selv i – forhåbentlig opdager vi det – at vi helst vil have, at der ikke er for mange, der hører om tingene; vi er lidt bange for, at det kommer ud i offentligheden. Der bør vi tværtimod sige, at det er vigtigt med offentlig debat, vi skal ikke være bange for demokratiet og være bange for, at de hører, hvad der foregår. Derfor er det også vigtigt, at vi her i Folketinget sørger for, at der kommer endnu mere åbenhed, end der er i dag, om beslutningerne. Jeg håber også, at Europaudvalgs møderne på et tidspunkt begynder at være for åbne døre.

De lovreguleringer, der er foreslået her, kan være med til at støtte en ændret holdning til, at det faktisk er vigtigt for offentligt ansatte, at de kommer ud med deres viden, og at de meddeler, hvis de er opmærksomme på, at der er noget galt.

Derfor er jeg også noget bekymret over, at regeringen ikke umiddelbart kan støtte forslaget, og jeg er især stærkt bekymret over, at regeringen ikke længere vil lovfæste de offentligt ansattes ret og pligt til at sige nej til ulovlige ordrer og deres ret til at sige nej til ordrer, der muligvis er ulovlige.

Det, som man ellers var enig om efter Tamil-sagen, og som man har arbejdet på i årevis at man burde se at få indført, synes regeringen nu ikke længere at der er behov for at lovfæste, og det synes jeg er stærkt bekymrende. Jeg vil stille nogle opfølgende spørgsmål til justitsministeren om, hvad i alverden der ligger bag den ændrede holdning, for det er stærkt bekymrende, hvis ikke vi kan være sikre på, at offentligt ansatte fremover er klar over, at de skal sige fra.

Vi har også i øjeblikket hele den store strukturreform foran os. I de kommende år vil der være masser af offentligt ansatte, der bliver flyttet rundt, kan risikere at miste deres job. Med den stigende arbejdsløshed kan vi være bange for – det er jeg – at nogle af dem, der ellers kun-

ne bidrage til debatten om, hvad det egentlig er, der foregår, nogle af dem, der her og nu skal gøre opmærksom på, hvad det er, der kan risikere at ske i forbindelse med alle de her mange store omlægninger, hvor meget kan gå galt, måske dukker nakken. Derfor synes jeg, det er ekstra vigtigt, at vi sender det meget klare signal, at vi faktisk gerne vil have, at de bidrager til debatten, at de kommer frem med det, de bliver opmærksomme på, kommer frem med det, de ved, og det kan vi så også styrke ved lovgivning.

Jeg er enig med de ordførere, der har sagt, at vi ikke kan lovgive om, at man har en pligt til at meddele. Det ville være for hårdt at skulle straffe folk, fordi de ikke anmelder, hvad der foregår. Men jeg mener, at vi skal gøre noget mere for at understrege, at vi mener, at det er en moralsk forpligtelse og noget, man bør gøre, og at vi skal blive bedre til at fremhæve gode eksempler. Det gør vi jo på andre områder, hvis offentligt ansatte har en adfærd, som vi mener er god og burde brede sig til andre, så fremhæver vi de gode eksempler.

Det synes jeg vi bør overveje hvordan man kan gøre på det her område. Hvad kan vi gøre for at fremhæve, at her er der altså én, der har gjort brug af ytringsfriheden, en, som har været med til at gøre opmærksom på nogle problemer, en, der måske har gjort opmærksom på, at der foregik noget forkert, og at vedkommende så måske nærmest skal belønnes og i hvert fald ikke risikere at blive fyret eller på anden måde blive ramt af sanktioner?

Så jeg håber, at vi kan komme videre, og at det ikke bare bliver syltet i et udvalg, som tilmeldingen blev, men at vi rent faktisk på et tidspunkt kommer videre også med lovgivning på det her område.

#### **Jann Sjørnsen (KD):**

Kristendemokraterne har forståelse for intentionerne bag begge SF's beslutningsforslag, men vi kan ikke støtte dem.

Det kan vi først og fremmest ikke, fordi vi mener, at de offentligt ansatte har den nødvendige retssikkerhed i dag og også de nødvendige rettigheder, som ellers søges fremmet med SF's to beslutningsforslag.

For så vidt angår B 40 om lovfæstelse af de offentligt ansattes ytringsfrihed, er det på trods af de udmærkede bemærkninger, der er gjort i selve beslutningsforslaget, som beskriver nogle problemstillinger, et eksempel på – for os i hvert fald – at her opfordrer SF den lovgivende for-

samling til at fare ud i noget, som ikke er godt, i den forstand at vi mener, at den grundlovssikrede ytringsfrihed gælder alle, også offentligt ansatte, og at det derfor ville være forkert, at man ved særlov nærmest fastsatte de offentligt ansattes ytringsfrihed.

Kl. 15.35

For så vidt angår B 39 om indførelse af en meddeleret for offentligt ansatte, har offentligt ansatte jo da muligheder, som det også er fremgået af bl.a. justitsministerens kommentarer til de to lovforslag. Det siger SF så i øvrigt heller ikke at de offentligt ansatte ikke har, så det skal jeg ikke skyde SF i skoene. Men selv om det også i beslutningsforslagets bemærkninger bedyres, at man ikke vil fremme en angivermentalitet – og det står der helt klart i bemærkningerne – kan vi alligevel godt frygte, at en sådan ordning med en lovfæstet meddeleret for offentligt ansatte kan føre til noget sådant.

Jeg vil egentlig også sige – hvilket hr. Helge Adam Møller og også hr. Per Dalgaard, tror jeg det var, tidligere talte om – at hvis man endelig måske skulle begynde at overveje noget i stedet for nogle rettigheder, så var det måske i virkeligheden en pligt til også offentligt at sige fra. Men det vil måske nok alligevel føre for vidt.

Derfor vil jeg sige, at vi kan tilslutte os det, som justitsministeren tilkendegav tidligere i debatten, at det kan være fornuftigt nok at lade Jens Peter Christensen-udvalget se på de forskellige aspekter af disse beslutningsforslag for at se, om man ad andre veje måske kan være med til at fremme offentligt ansattes ytringsfrihed og deltagelse i debatten i det hele taget. Men det kan altså ikke overskygge, at Kristendemokraternes umiddelbare holdning er den, at vi ikke kan støtte de to beslutningsforslag.

#### **Formanden:**

Så er det hr. Aage Frandsen som ordfører for forslagsstillerne.

#### **Aage Frandsen (SF):**

Indledningsvis vil jeg godt takke for debatten og de udsagn, der er kommet – ikke, fordi alle i Folketingssalen som helhed har sagt, at det her er alle tiders, det vedtager vi lige med det samme, men det havde vi havde vi heller ikke nogen forventning om. Det havde vi ikke nogen forventning om alene af den grund, at vi sådan set også ville mene, at det ville være lidt hurtigt og lidt halsstarrigt, hvis vi gjorde det på indeværende tidspunkt. Men det, som vi havde håb om, og

som vi har fået tilgodeset, er, at man trods alt fra Folketingets side siger, at her er nogle centrale problemstillinger, som er relevante, og som det er berettiget at man kigger nærmere på.

Det er sagt – jeg tror, det var fru Birthe Rønn Hornbech – at vi stiller flere spørgsmål, end vi giver svar. Ja, men inden man kan give svarene, skal man stille spørgsmålene, det er altid en begyndelse.

Ministeren sagde, ligesom jeg også gav udtryk for, uden at jeg brugte ordet, at tvivlens nådegave har vi alle sammen. Uanset hvor udtrykket stammer fra, og uanset hvor man kommer fra i landet, tror jeg, at det er en god ting, som vi trods alt også henholder os til ret tit i Danmark – heldigvis gør vi det. Jeg har det i hvert fald sådan, at jeg ikke ved, hvad der kommer ud af det i sidste ende.

Jeg kender til, at der er en række problemer, som folk har oplevet at stå med, i forhold til at de har oplevet nogle ting i den offentlige sektor, som de syntes var forkerte. De ville gerne have sagt noget om det, men de har ikke gjort det, for de turde ikke. Vi har også set nogle personer, som er blevet afskediget.

Det er svært at gennemskue præcis, hvorfor det skete, men meget tyder på, at det ikke bare er et tilfældigt tidsmæssigt sammenfald, men at der også er en årsagsmæssig sammenhæng.

Den socialdemokratiske ordfører henviste til, at det også er hensynet til noget andet, det er også hensynet til de ansatte og til borgerne og sådan nogle ting. Ja, det er det netop, der er mange hensyn, man skal tage, og det er jo netop det, som er det gode ved politik, at svaret ikke altid er enkelt.

Der er mange udfordringer til os, og det, der gør, at det er lidt sjovt at være politiker, er, at svarene ikke altid er enkle. Det er enkelt at stille spørgsmålene, men det er ikke enkelt at give svarene. Jeg er også enig i, at det her kræver nøjere overvejelser om, hvad det skal være for noget, og det er derfor også fornuftigt, at vi lader det gå igennem en kreds af sagkyndige mennesker, som ser på det.

Når vi ser på de her ting, er det jo sådan, at der er noget, der er klart i dag, med hensyn til at den offentligt ansatte også har pligt til at gøre noget. Hvis der foregår noget, der er direkte kriminelt, skal man ikke kun sige fra, man skal selvfølgelig også sige, at nu er den gal. Og på den måde blev man jo klar over mange ting i forbindelse med Tamilsagen, som ikke var klare nok tidligere.

Kl. 15.40

Men der, hvor man er inde i gråzonen – der bruger vi så udtrykket uredelighed, og det er jo selvfølgelig et upræcist udtryk, det kan jo ikke gå i juraen, at man bruger det udtryk, men man kan godt skrive det i beslutningsforslaget – er jo der, hvor der er noget, der i hvert fald er moralsk forkert. Det var den konservative ordfører, der henviste til noget, der er moralsk forkert. Og der er det jo lidt sværere at sige, hvad vi gør der.

Det, man har i Sverige med hensyn til meddeleleret, er jo, at arbejdsgiveren ikke må forfølge sagen. Man skal forfølge *indholdet* i den sag, der er blevet afsløret, men hvem der har afsløret sagen, skal man ikke forfølge, og det er jo en pointe omkring det her. Det er ikke enkelt at lovgive omkring det her, men man har det i Sverige, og derfor er det jo vigtigt, at vi ser på, hvordan de har grebet det an. Kunne vi gribe det an på tilsvarende måde?

Den konservative ordfører sagde også, at han var blevet klogere. Det er jo meget godt og flot i Folketinget at sige, at man er blevet klogere. Vi har mange gange svært ved at sige, at vi lærer af hinanden, men rent faktisk er det jo sådan, at det, der er meningen med et parlament, jo er, at vi snakker sammen, og at vi helst skulle blive klogere af det. Der er jo somme tider nogle beslutningsforslag, der berører en problemstilling, som man måske ikke helt har været opmærksom på før, og derfor er vi meget glade for, at vi har peget på nogle problemstillinger, og vi er også helt indforstået med, at det selvfølgelig ikke er færdigt på indeværende tidspunkt.

Vi kender til eksempler fra forskellige sektorer. Vi har flere eksempler, og det beskriver vi også i forslaget, inden for sygehussektoren, hvor vi har set nogle afskedigelser. Vi har også eksempler inden for hjemmeplejen og inden for børneområdet, men de er ikke så åbenlyse. De kommer ikke så meget frem, formentlig fordi det er nogle mennesker, som er lidt mere bange for, at det kommer frem. Derimod er der en større tilbøjelighed til, at læger, når de ser nogle ting, hvor de synes at det bliver uretfærdigt over for dem, reagerer hårdere. Men det er ikke nødvendigvis sådan, at vi har set hele isbjerget, kun toppen af det.

Med hensyn til det videre forløb var jeg meget glad for ministerens tilsagn, og jeg er i det her tilfælde ikke bekymret for – det kunne jeg måske være i andre tilfælde – at det bliver syltet. Det var fru Line Barfod, der sagde, at nu skal det ikke syltes. For metoden her er jo, at vi beder

nogle mennesker om at kigge på den her sag. Nu er det sådan, at hvis vi siger – så kan vi diskutere, om det er et nyt udvalg eller et udvalg, der fortsætter – at det er et nyt kommissorium, der ligger her, så er det altså, så vidt jeg husker, det kan være, der er flere tilfælde, men det er i hvert fald mindst det fjerde tilfælde, hvor professor Jens Peter Christensen er formand for et udvalg, som er nedsat under den nuværende regering, og i alle tilfælde er der kommet noget frem, som vi politisk har kunnet forholde os til.

De to ting kender vi jo allerede i dag, nemlig vedrørende styrelsesstrukturen inden for kommunerne og vedrørende udvidelse af valgretten, og så afventer vi, hvad der sker omkring spindoktorer. Der har vi fået rapporter, som er digre og grundige og velgennemarbejdede, og – det er det gode ved eksperter – vi kender ikke altid konklusionen. Men det, det også er vigtigt at vi husker hinanden på, er, at det er os, der i sidste ende drager den politiske konklusion. Så uanset hvad udvalget kommer med, har vi selvfølgelig lov til at drage en anden konklusion.

Jeg ved ikke på indeværende tidspunkt, det ved ministeren heller ikke, hvad dette udvalg kommer med, og jeg mener i virkeligheden, det er vigtigt, at det ikke er os, der dikterer en konklusion, vi gerne vil have, men at vi siger til nogle mennesker: Gennemanalyser det her, undersøg, hvad der foregår også i andre lande, og hvad man benytter sig af i andre lande, og hvad der er af mulige ændringer, som skal til, er der tale om lovgivning, er der tale om en præcisering af nogle regler? Det synes jeg at vi kan overlade til de mennesker, og så er det selvfølgelig os, der i sidste ende tager os af det.

Ministeren nævnte også, at sammensætningen af udvalget selvfølgelig skal justeres i forhold til det udvalg, der sidder i øjeblikket og arbejder med spindoktorproblematikken. Det er naturligt, for spindoktorproblematikken er jo et statsligt anliggende. Det er i statsligt regi, man undersøger de her ting, og derfor er det naturligt, at der i det udvalg sidder forholdsvis mange statsrepræsentanter, stats- og embedsmandsrepræsentanter, nemlig fire i alt, mens det, når det drejer sig om den her problematik, jo i høj grad er kommuner og amter, som er arbejdsgivere, og derfor må man alene af den grund justere, plus at den del, som vedrører lønmodtagerdelen, jo selvfølgelig også er en anden, end når

det drejer sig om spindoktorer. Så derfor er der selvfølgelig nogle ting, man må justere i den her forbindelse, men det forstod jeg også at ministeren var åben over for.

Kl. 15.45

I det hele taget er det vigtigt, når vi har den slags svære problemstillinger, at vi er klar over, at der er nogle juridiske ting, som vi har med at gøre, og at der er nogle politiske afgørelser, vi skal træffe. Men det er selvfølgelig også vigtigt at være opmærksom på, at jura jo heller ikke er noget helligt. I den forbindelse vil jeg citere den person, som er formand for det udvalg, som arbejder videre med sagen, som netop har understreget, at jura jo netop ikke er hellig, men jura er, for ligesom billedligt talt at beskrive det på en mere, skal vi sige, jordnær måde, fastfrosset politik. Det er jo det, vi bliver enige om skal være de gældende regler. Og så kan man sige, at det forfatningsretlige er det, der er stivfrosset.

Jura er også politik, men det er altså nogle regler, som vi prøver på at få sat ind i systemer, og så retter vi os efter dem. Men det er jo noget, der er blevet til på baggrund af politik, og det er det, som vi har med at gøre her, jo også.

Jeg er meget tilfreds både med debatten og også med de kritiske bemærkninger til forslaget – dem har jeg også selv. Jeg er glad for at høre, at ministeren er i besiddelse af tvivlens nådegave, og at ministeren bruger det eksisterende udvalg til at arbejde med det her, og at sammensætningen af udvalget og kommissoriet naturligvis er tilpasset efter det, sådan at når Jens Peter Christensen-udvalget omkring maj er færdigt med sit arbejde vedrørende spindoktorer, er man i stand til at gå i gang med det her arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

## Afstemning

### Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

**11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 58:**

**Forslag til folketingsbeslutning om uddannelseskrav for offentligt ansatte, som udøver vagtvirksomhed.**

Af Frode Sørensen (S) m.fl.

(Fremsat 20/11 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

**Forhandling**

**Justitsministeren (Lene Espersen):**

Efter beslutningsforslaget pålægges regeringen at indføre uddannelseskrav for alle offentligt ansatte, som udøver vagtvirksomhed, svarende til de uddannelseskrav, som gælder for vagtpersonale i private vagtvirksomheder.

Reglerne om uddannelse af vagtpersonale findes i lov om vagtvirksomhed. Efter loven og en bekendtgørelse om vagtvirksomhed er det et krav, at ansatte i private vagtvirksomheder, der udøver erhvervmæssig vagtvirksomhed, skal have gennemført en grundlæggende uddannelse.

Ved ændring af bekendtgørelsen om vagtvirksomhed blev der med virkning fra den 1. oktober 2000 indført krav om, at også ansatte i statslige og kommunale myndigheder, der udøver erhvervmæssig vagtvirksomhed, skal opfylde de samme uddannelseskrav, som gælder for ansatte i privat vagtvirksomhed. Ansatte i kommunale og statslige myndigheder, der udøver erhvervmæssig vagtvirksomhed, er således efter de gældende regler ligestillet med ansatte i den private vagt- og sikkerhedssektor med hensyn til krav om uddannelse.

I den betænkning, der ligger til grund for vagtvirksomhedsloven, er anført visse retningslinjer for den nærmere afgrænsning mellem erhvervmæssig og ikkeerhvervmæssig vagtvirksomhed. Det fremgår bl.a. af betænkningen, at den erhvervmæssige vagtvirksomhed er kendetegnet ved, at den udøves mod vederlag, og at der er tale om regelmæssig vagtvirksomhed af et vist omfang.

Den ikkeerhvervmæssige vagtvirksomhed er kendetegnet ved, at tilsynet ydes uden eller kun mod et beskedent vederlag, ligesom også vagtvirksomhed udført af virksomhedens egne ansatte, f.eks. en butik, der har ansat sine egne

butiksdetektiver, må anses som ikkeerhvervmæssig vagtvirksomhed.

Baggrunden for, at det alene er den erhvervmæssige vagtvirksomhed, der er reguleret, er, at der ikke fandtes behov for generelt at behandle alle former for vagtvirksomhed på samme måde.

Kl. 15.50

Den ikkeerhvervmæssige vagtvirksomhed vil typisk være af meget forskellig karakter, og fælles regler vil derfor kunne medføre betydelige administrative problemer. Hertil kommer, at formålet med det gældende regelsæt er at sikre, at de virksomheder, der kommercielt udbyder vagtydelser, udøver virksomheden på en forsvarlig og betryggende måde for virksomhedens kunder. Den erhvervmæssige vagtvirksomhed er jo netop kendetegnet ved, at der ofte opnås adgang til private områder på en måde, der indebærer en risiko for tyveri, industrispionage m.v.

Med andre ord kan man sige, at loven er til for at holde styr på en branche, der sælger sikkerhed.

I beslutningsforslaget anføres det, at alle offentligt ansatte, der udøver vagtvirksomhed, skal opfylde kravene om uddannelse i vagtvirksomhedsloven.

Forslagsstillerne begrundede forslaget med, at der af hensyn til borgernes retssikkerhed bør stilles samme krav til uddannelse af vagtpersonale i kommunale og statslige myndigheder, som der stilles til vagtpersonale i private virksomheder. Lad mig i den forbindelse påpege, at en ikkeerhvervmæssig vagtvirksomhed, som udøves af ansatte i kommunale og statslige myndigheder, ofte består i en tilsynsfunktion inden for myndighedens eget område. Efter min opfattelse vil det derfor i mange tilfælde forekomme ude af proportion, hvis der fra lovgivers side stilles krav om, at sådanne offentligt ansatte skal have en særlig vagtuddannelse.

Man bør i den forbindelse også holde sig for øje, at formålet med de gældende regler er at regulere en branche, hvor professionelle sælger sikkerhed. Formålet er derimod ikke at regulere virksomheders og myndigheders varetagelse af opgaver i eget regi. Dette udelukker naturligvis ikke, at arbejdsgivere, selv i relevante tilfælde, vælger at kræve eller at tilbyde, at medarbejderne gennemgår det grundkursus for vagtfunktionærer, som der kræves efter reglerne om erhvervmæssig vagtvirksomhed.